

3.) Učiteljstvo, katero poučuje nemščino kot prosti predmet, naj dobiva vsaj 50 gld. letne nagrade, ali pa naj se pouk v nemščini odpravi. — Predlagatelj isti. — Ta predlog je spravil v razgovor pouk nemščine v sežanskem okraji, kjer velja nemščina na nekaterih šolah kot obvezen predmet — če tudi — protipostavno. Zdaj bo menda temu konec.

4.) Učiteljstvu naj se šteje pokojnina po letih, a ne po petletnicah, kakor doslej, kar je prouzročalo učiteljstvu občutno krivico, da je moralo služiti po 1, 2, 3, da celo po 4 leta in sicer za penzijo upravičena leta, ne da bi se mu štela. Na pr. ako je služil 19 let, štelo se mu je le 15; če je služil 29 let, se mu je štelo le 25 itd. Preslavni c. kr. deželni šolski svet se obrne gotovo v kratkem do visokega deželnega zbora, da popravi v nebó upijočo krivico.

5.) Predlog g. M. Kante-ta meri na zboljšanje učiteljskih plač v zmyslu, da bi prej ko prej prišel v veljavo zakon, kateri je sklenil visoki deželni zbor.

6.) V vseh okrajih v deželi in v vseh šolah naj bi se uvedle jednake pisanke gledé na črtanje. — Predlagatelj g. Tomšič, nadučitelj na Nabrežini.

7.) Učiteljstvo naj bi imelo pravico do polovice voznine na železnicah — kakoršno imajo državni uradniki. (Predlagatelj g. Pizzul.)

8.) O spremembi postavnih določb gledé na dolžnosti krajnih šolskih svetov, da bi se iste lahko prisililo, da vrše svoje dolžnosti glede redne hoje v šolo. Predlagatelj gosp. nadzornik Dominko.

To važnejši predlogi, ki so bili sprejeti; bilo pa je tudi precej takih, ki so se odklonili, o katerih bi bilo vredno kaj spregovoriti, a naj jih pustimo toliko časa, dokler ne pride druga prilika, pri kateri se sprejmejo.

Pozna je bila že ura, ko je deželna učiteljska konferenca zvršila svojo nalogo. Ko se je ces. svetnik g. Fr. Vodopivec zahvalil predsedniku za spretno vodstvo konferenci in za napredek, katerega kaže naše šolstvo; ko so je g. predsednik zahvalil okrajnim šolskim nadzornikom in udom konferencie za sodelovanje ter pohvalil jedinstvo obeh narodnostij — zaključil je sejo s trikratnim „živio“ presv. cesarju.

„S.“

Književnost.

Teoretično praktična pevska šola. Spisal Anton Förster. Četrty natis. Tiskal in založil R. Milic. To delo obsega 110 strani velike 8° in je pisano v nemškem in slovenskem jeziku. Strokovnjaki so jedini v tem, če „pevska šola“ učka že četrty natisek, tedaj je delo gotovo dobro in ustreza razmerju. Poleg četrte izdaje nam je pa tudi line

pisateljstvo porok dovolj, da je delo dobro. Učiteljem, ki se bavijo s poukom umetnega petja, čitalnicam in pevskim zborom bode „Teoretično-praktična pevska šola“ gotovo prav dobro došla. Ker je cena 75 kr. zelo nizka in tudi zunanja oblika prav lična, zato knjigo najtopleje priporočamo.

Triindvajset cerkvenih napevov za moški zbor. (4 mašne pesmi, 10 Marijinih, 7 obhajilnih in 2 Tantum ergo.) Zložil Ign. Hladnik. Op. 21. Cena 80 kr. V Ljubljani, 1894. Tisk in založba R. Miličeve tiskarne. — Po mnenju strokovnjakov bodo pesmi dobro došle orgljavcem in cerkvenim pevcem. Ker je cena z ozirom na vsebino jako nizka in tudi vnanja oblika zelo lična, zato jih kar najtopleje priporočamo v obilno naročevanje.

Knjige družbe sv. Mohorja. Letošnje knjige družbe sv. Mohorja imajo mikavno in raznovrstno vsebino, unanja oblika je zelo lepa in okusna ter na posebno čast družbini tiskarni. Družabniki dobe te-le knjige: 1. Koledar družbe sv. Mohorja za navadno leto 1895. Str. 192. — 2. Zgodbe Svetega pisma. Slovincem priredil in razložil dr. Francišek Lampe. I. snopič. Str. 96. — Slovenske Večernice 48. zvezek. Str. 143. — 4. Umna živinoreja. Slovenskim gospodarjem v pouk popisal Franjo Dular, I. knjiga. Kako se domača živina zdrava ohrani. Str. 204. — 5. Naše škodljive rastline v podobi in besedi. Opisal Martin Cilensek. III. snopič. Str. 159. — 6. Krščansko devišvo. Nauki, vzgledi in molitve za dekleta. Spisal Anton Martin Slomšek. Str. 393.

Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. Urejuje Anton Koblar. Sešitek 5. prinaša konec Rutarjeve studije „Grobišče pri Sv. Luciji blizu Tolmina“ in nadaljevanje razprave dra. Kosa „Regesti k domači zgodovini“, vrh tega pa zanimivo „poročilo o zmagi pri Sisku l. 1593.“ priobčil Janko Barle ter z velikim trudom zbrane „Črtice o kapucinskih samostanih štajerske provincije“, spisal A. Koblar. V „Malih zapiskih“ čitamo mnogo raznovrstnih notic.

Wolfovega slovensko-nemškega slovarja je izšel petnajsti sešitek, ki prinaša slovarsko gradivo od besede *prédenca* do *prigágati*.

Glasbena matica je izdala za leto 1894 zopet lepe skladbe: P. Hugolin Sattnerja: Sedem moških zborov in Försterja: Ljubica, mešan zbor.

Zgodovina starega veka. Po Fr. M. Mayerjevi knjigi za nižje razrede srednjih šol priredil Anton Kaspret, c. kr. profesor višje gimnazije v Ljubljani. S 52 podobami. Cena trdo vezani knjigi 2 K 30 h, mehko vezani 1 K 80 h. V Ljubljani. Založila in natisnila Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg, 1894. — Knjiga je namenjena nižjim gimnazijcem. Tvarina je premišljeno izbrana, umevna in mična. Podobe oživljajo besedo, pojasnujejo razlago in podpirajo spomin. Jezik je lep in čist, kar je jako važno za šolsko knjigo.

Vodnik za Savinske planine in najbližjo okolico. Spisala Fr. Kocbek in M. Kos, izdalo in založilo „Slovensko planinsko društvo“. Cena 60 kr., po pošti 5 kr. več. Knjižica nam podaja na 112 straneh osmerke zelo zanimive podatke, katere sta z velikim trudom nabrala znana slovenska turista in pisatelja omenjene knjižice, gg. Kocbek in Kos. Razdeljena je v tri dele, in sicer: na Štajersko, Koroško in Kranjsko. Kdor hoče natančneje spoznavati prekrasne Savinske planine, sezi po tej knjižici, katera ima obilico zanimivosti in podrobnosti, ki olajšujejo potovanje po teh divnih krajih. Knjižico je prav lično natisnil Drag. Hribar v Celju; dobiva se pri založniku, tiskarju, pisatelju in knjigarnah.

Ilustrovani narodni koledar za navadno leto 1895. Uredil in izdal Drag. Hribar v Celju. Str. 155. Cena elegantno vezanemu izvodu 1 gld., broširanemu 70 kr. Kakor vse, kar izda Hribarjeva tiskarna v Celju, je tudi ta koledar čeden in ukusen. Vsebinsko mu je kar raznovrstna. Koledarski del prinaša mimo navadne koledarske vsebine tudi za praktično življenje potrebne podatke o pošti, brzobjavu, kolkih itd. Zabavni del je okrašen z mnogimi lepimi ilustracijami. Na prvem mestu čitamo panegirično pisan životopis poslanca in dvornega svetnika Šukljeja, potem životopisa dveh umrlih znamenitih učenjakov prof. Jos. Zhishmana in dra. Račkega. Potopisna črtica prof. dra. A. Medveda „Na

Vezuvu* je prav mična. Neutrudni naš prof. S. Rutar je spisal korenito razpravo „Selitev Slovanov proti jugu“, katera je v zvezi s studijami, priobčenimi v prejšnjih letnikih. Jako zanimiva je tudi razprava o Skenderbegu, katero je po raznih virih spisal Igo Kaš; ali nad vse to cenimo dovršene prevode Aškerceve. Preložil je tri krasne pesmi „Ahmet na minaretu“ in „Tat“, zložil Vasilij L. Vjeličko, ter „Naprej!“, zložil S. I. Nadson. Hribarjev koledar priporočamo prav topla.

Zlate jagode. Zbirka basnij za slovensko mladino in preprosto ljudstvo. Nabral Anton Kosi, učitelj. V Ljubljani. Izdala in založila Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. 1894. Str. 144. Cena 60 kr. Ta knjiga nas je močno razveselila, saj so basni res zrcalo, v katerem vidimo sami sebe, svoje napake in pogoške in splošno je tudi priznано, da so basni najprimernejša oblika, v kateri zamoremo podajati mladini dobre nauke in knjižica se sme po vsej pravici tako imenovati, kakor jej je naslov. Gosp. Kosi je v njej zbral vse polno lepih naukov. Kar daje knjigi pa posebno vrednost, to je njen predgovor, ki na posebno mikaven in razločen način razlaga na kratko zgodovino in pomen basni ter opiraje se že na Slomškove basni v „Drobtinicah“ pove, da je že naš prvi pedagog imenoval svoje basni: „Zlate jagode v srebrni posodi“. Torej je naslov te knjižice ob jednem zgodovinskega pomena. V tej knjigi je zbranih nad-stopetdeset najlepših basnij. Večina njih je bila že natisnena v raznih knjigah in listih, a ker jih je le težko dobiti, nas veseli, da so se basni zbrale in jezikovno jednotno urejene izdane. Priporočamo torej to delce tembolj, ker je jako lepo natisneno in primeroma ceneno.

Geometrija za učiteljsišča. Sestavil L. Lavtar, c. kr. profesor v Mariboru. Drugi prenarajeni natis. V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. 1894. Str. 176. Cena trdo vezani knjigi 2 K 40 h, mehko vezani 2 K. — O dobri, vsem pedagoškimi načelom primerni uredbi Lavtarjeve geometrije ni treba govoriti. Praksa je dokazala, da je to izborna šolska knjiga, kar pa je še v prvem natisu bilo poprave potrebna, se je v sedanjem drugem natisu preuredilo, tako da ustreza knjiga najstrožjim zahtevam. Tisk je jako lep, ilustracije fine in natančne.

„Slovanska knjižnica“. Snopič 28. je izšel z naslovom „Petdesetletnica rojstnega dne slavnega pesnika Simona Gregorčiča 1844. — 15. oktobra — 1894. z dodano izbirko domoljubnih njegovih pesnij“. To je lep spomin na petdesetletnico dičnega našega pesnika. Nabrane so v krasen venec domoljubne pesmi Gregorčičeve, ti biserji poezije, ki morajo ogreti srce in razvneti kri vsakemu, kdor še količak čuti za svoj narod, vmes pa so razvrščene še nekatere druge pesmi, tiste, ki so postale najpopularnejše. V uvodu je pisatelj zbral, kar se je za karakteristiko pesnika in o pesnikovem življenju pisalo v raznih listih in dodal je tudi prelepo Funtkovo pesem. Prav od srca želimo, da bi ne bilo slovenske hiše, slovenske družine, v kateri bi se ne nahajal ta snopič „Slovanske knjižice“. Goethe je nekoč Eckermannu tožil, da narod njegovih spisov ne pozna in da zajema iz mlake, kadar je žejen. V nas tega ni treba več. Bagatelna cena „Slovanske knjižnice“ omogoči vsakomur, da si nabavi ta snopič.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. († Joško Gabrovšek.) Dne 29. listopada t. l. je umrl v deželni bolnici v Ljubljani na neozdravljivi bolezni — sušici v letošnjem letu šestnajsti našega stanu — Joško Gabrovšek. — Sočutje do bednih poslednjih hipov, kateri so jedini zrli umirajoče, zapuščeno njega življenje, nas sili, da mu postavimo ob samelem grobu tam nekje v skritem kotu pri sv. Kristofu s temi vrsticami skromen spomenik. — Povest njegovega življenja je kratka. Porodil se je v Planini l. 1867. ter prvo obiskoval šolo v rodnem kraju, nadaljne razrede pa v Ljubljani. Ko je dovršil ljudsko šolo, stopil je v gimnazijo in izvršil šesti razred. V istem letu so ga vzeli k vojakom, in ko je zopet